

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2767/2023
10.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Чолић, адвокат из ..., против туженог „Е рециклажа 2010“ д.о.о. Ниш, чији је пуномоћник Ирена Ђорђевић, адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1667/22 од 06.10.2022. године, у седници одржаној 10.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1667/22 од 06.10.2022. године, у ставу другом, трећем и четвртном изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду ревизијских трошкова.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 7078/21 од 20.12.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоцу исплати на име накнаде нематеријалне штете због душевних болова услед умањења животне активности, претрпљених физичких болова и претрпљеног страха, назначене износе са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде услед умањења радне способности исплати појединачне опредељене износе са каматом, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде услед умањења радне способности, плати на име доприноса ПИО фонду из бруто очекиване зараде тужиоца 30.474,10 динара, као и износ доприноса ПИО фонду на терет послодавца од 25.659,78 динара, као неоснован. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде услед умањења радне способности исплати капитализирану ренту у износу од 1.121.994,93 динара са законском затезном каматом од 01.04.2021. године до исплате,

као неоснован. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка од 319.500,00 динара. Ставом шестим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1667/22 од 06.10.2022. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности од 60.000,00 динара, претрпљених физичких болова у износу од 50.000,00 динара и претрпљеног страха у износу од 48.000,00 динара, све са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, у ставу другом, трећем и четвртном изреке и жалба тужиоца у том делу одбијена као неосновна. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности 240.000,00 динара, претрпљених физичких болова 200.000,00 динара и претрпљеног страха 192.000,00 динара све са законском затезном каматом од 20.12.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу петом и шестом изреке првостепене пресуде, тако што је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 319.500,00 динара, а обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова првостепеног поступка исплати 339.360,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати 89.240,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у односу на преиначени део, тужени је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка учињене у поступку пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, нити има других битних повреда одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на одређено време, у периоду од 01.08.2016. године до 31.12.2017. године, на пословима Дана 15.08.2016. године тужилац је дошао на посао у своје место рада, а затим је са колегом ББ, такође радником туженог, отишао на терен у ..., где је тужени и иначе обављао послове. Тужилац је такође и пре спорног догађаја обављао послове за туженог на наведеној локацији. Приликом утовара робе у камион, скидањем исте са виљушкара и стојећи на шлеперу, тужилац се оклизнуо и пао са ивице камиона, којом приликом је задобио тешку телесну повреду у виду прелома левог скочног зглоба. Утврђено је да тужилац није био обучен ни теоретски ни практично за обављање наведених послова, да није био задужен заштитном опремом, а повреда није пријављена инспекцији рада, па тако није извршен ни увиђај од стране исте. На основу налаза и мишљења вештака медицинске струке утврђено је умањење животне активности

код тужиоца, интензитет и трајање претрпљених физичких болова и страха тужиоца, као последица повређивања.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев у целости одбио, закључујући да тужени није одговоран за штету коју је тужилац претрпео, с обзиром да је спорног дана обављао послове ван места рада предвиђеног уговором о раду за који није имао ни писмени ни усмени налог, као и да је до повређивања дошло искључиво због држања и неодговарајућег нагаза тужиоца при вршењу утовара, а не као резултат пропуста туженог у обезбеђењу услова рада.

Апелациони суд је преиначио првостепену пресуду у делу за накнаду нематеријалне штете и тужбени захтев делимично усвојио, налазећи да је тужени одговоран за настану штету тужиоцу, а да се његова одговорност заснива на одредбама члана 164. Закона о раду у вези члана 173. и 174. Закона о облигационим односима, с тим што је утврдио и допринос тужиоца настанку штете, па је применом члана 200. и 277. ЗОО обавезао туженог на исплату назначених износа.

По оцени Врховног суда, неосновано се ревизијом туженог указује на погрешну примену материјалног права.

Према члану 164. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...75/14) ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом. Из ове законске норме произлази да послодавац одговара за штету коју запослени претрпи на раду и у вези са радом, по општим начелима одговорности, а основ за накнаду штете због повреде права запосленог је претпостављена кривица послодавца. Услови одговорности су да је запослени претрпео штету, да је штета проузрокована на раду или у вези са радом и да не постоје разлози за искључење одговорности послодавца. Повредом на раду сматра се повреда запосленог која се догоди у просторној, временској и узрочној повезаности са обављањем посла, а која је проузрокована непосредним и краткотрајним механичким, физичким или хемијским дејством, наглим променама положаја тела, изненадним оптерећењем тела или другим променама физиолошког стања организма, као и повреда коју запослени претрпи при обављању посла на који није распоређен али га обавља у интересу послодавца.

Чланом 173. Закона о облигационим односима, прописано је да штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете, а чланом 174. истог закона да за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њом бави. Према прописима о безбедности и здрављу на раду послодавац је дужан да рад организује и мере заштите на раду спроведе тако да запослени уз нормалну пажњу може да обавља рад без опасности по свој живот и здравље. Пропуштање ове дужности повлачи одговорност послодавца за штету која запосленом услед тога настане.

У конкретном случају, тужилац је без претходне обуке и заштитне опреме обављао послове утовара и истовара отпада са камиона, при том послове је обављао на одређеној висини што носи и већи ризик од повређивања, а у чему се огледа узрочно последична веза између обављања опасне делатности и настале штете, и на чему се заснива одговорност туженог, као послодавца, у смислу одредбе члана 164. Закона о раду у вези члана 173. и 174. ЗОО, како је правилно закључио и апелациони суд. У побијаној одлуци правилно је закључено да настанку штете постоји и допринос

тужиоца у смислу одредбе члана 192. Закона о облигационим односима, с обзиром да је приликом утовара робе стајао на ивици камиона, па је по оцени овог суда тужилац приликом обављања свог радног задатка морао показати већи степен пажње. У том смислу неосновани наводи ревизије да је повреда коју је тужилац задобио била искључиво и само последица његовог понашања и његове непажње.

Чињеницу да тужени није одговоран за штету јер тужилац није посао обављао у свом месту рада када је дошло до повређивања правилно је оценио другостепени суд закључивши да ово не може бити разлог да се тужени ослободи своје одговорности с обзиром да су радници туженог иначе ишли на терен без писменог налога, тако што су их возачи комбија одвозили на локације где треба да обаве послове, а да је тужени овакво пословање и овако обављање радних задатака толерисао, па су без утицаја наводи ревизије који се односе на ову околност.

Утврђено чињенично стање оправдава и досуђивање правичне новчане накнаде за тражене видове нематеријалне штете, у складу са одредбом члана 200. Закона о облигационим односима. При том, код одмеравања висине штете, другостепени суд је адекватно и правилно утврдио све околности овог случаја које су од утицаја на одмеравање висине штете и то: умањење животне активности код тужиоца (10%), дужину и интензитет претрпљених физичких болова и страха, као и допринос тужиоца настанку штете. Узимајући у обзир све ове чињенице, као и сврху и циљ коме накнада нематеријалне штете служи (ублажавање последица душевних болова), по оцени Врховног суда, побијаном одлуком је правилно утврђена висина износа који представљају правичну накнаду за сваки од тражених видова нематеријалне штете.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

Одбијен је захтев туженог за накнаду ревизијских трошкова имајући у виду да тужени по овом правном леку није успео.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**